

Coneixement del medi natural

El llibre de *Coneixement del medi natural*, per al 2n curs de Primària, és una obra col·lectiva concebuda, dissenyada i creada al Departament d'Edicions Educatives de Grup Promotor / Santillana, dirigit per **Teresa Grence Ruiz** i **Pere Macià Arqué**.

En l'elaboració ha participat l'equip següent:

TEXT

Vicente Camacho Díaz
Serena Canal Figueras
Mercedes Rodríguez-Piñero

IL·LUSTRACIÓ

Jordi Baeza Albalade

EDICIÓ

Magda Belsa Hernández
Serena Canal Figueras

DIRECCIÓ DEL PROJECTE

Lídia Gil Fernández

DIRECCIÓ I COORDINACIÓ EDITORIAL DE PRIMÀRIA

Maite López-Sáez Rodríguez-Piñero

Direcció d'art: José Crespo.

Projecte gràfic: Pep Carrió.

Fotografia de coberta: Leila Méndez.

Cap de projecte: Rosa Marín.

Coordinació d'il·lustració: Carlos Aguilera i Raquel Carrasco.

Cap de desenvolupament de projecte: Javier Tejeda.

Desenvolupament gràfic: Raúl de Andrés, Olga de Dios, Jorge Gómez i Julia Ortega.

Direcció tècnica: Jorge Mira.

Coordinació tècnica: Jesús Muela.

Composició i muntatge: Conchi Garzón.

Correcció: Pilar Barranco i Lurdes Monguillot.

Documentació i selecció fotogràfica: Marilé Rodríguez.

Fotografia: C. Pérez; F. de Madariaga; I. Codina; I. Rovira; J. C. Muñoz; J. Jaime; R. Tolín;
J. Lucas; J. V. Resino; L. M. Iglesias; S. Padura; 123RF; A. G. E. FOTOSTOCK/Morales, McPHOTO,
Pixtal, Anna Heinzelmann, Martin Rugner, Neil Borden, Marevision, Pere Sanz, Mike Kemp,
Vicenzo Lombardo, Foodfolio; COMSTOCK; EFE/BALLESTEROS; GARCÍA-PELAYO/JUANCHO;
GETTY IMAGES SALES SPAIN/Photos.com Plus, Thinkstock; HIGHRES PRESS STOCK/AbleStock.com;
I. PREYSLER; ISTOCKPHOTO/ Getty Images Sales Spain; J. M. BARRES; PHOTODISC;
SHUTTERSTOCK/nitnut380/Shutterstock.com; MATTON-BILD; SERIDEC PHOTOIMAGENES CD;
ARXIU SANTILLANA

© 2016 by Grup Promotor / Santillana Educación, SL

C/ Frederic Mompou, 11 (Vila Olímpica)

08005 Barcelona

PRINTED IN SPAIN

ISBN: 978-84-9047-147-0

CP: 523975

Dipòsit legal: M-3128-2016

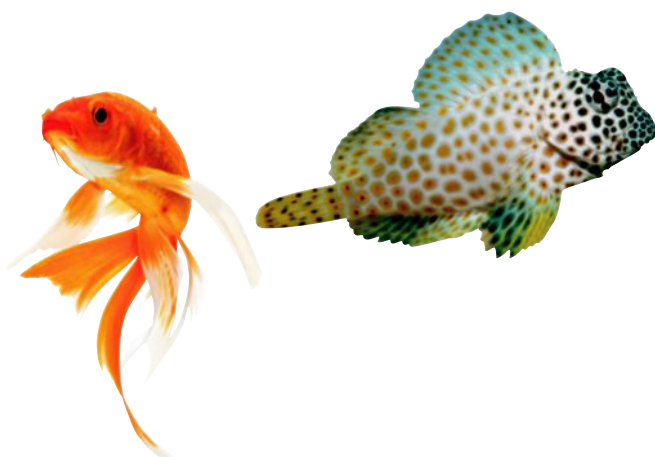
Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització
dels titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO
(Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org)
si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

Índex

1 Ens movem 5

2 Ens alimentem 19

Cooperem 33

3 Els animals 35

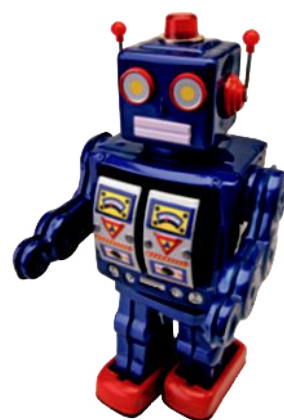
4 Les plantes 51

Cooperem 67

5 Cuidem el medi 69

6 Màquines i energia 81

Cooperem 97

Les estacions 99

POSEM-HO EN MARXA! 103

Diccionari visual 111

Competències bàsiques 117

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Totes les propostes i activitats d'aquest llibre estan pensades perquè els alumnes puguin adquirir les competències bàsiques en l'àmbit de Coneixement del medi. Al final del llibre hi ha una taula on es pot comprovar la competència o competències concretes que els alumnes treballaran, agrupades per dimensions.

D'altra banda, en aquest llibre els alumnes també podran desenvolupar diverses de les vuit competències bàsiques. Les hem marcat amb les icones següents:

Competència en el coneixement
i la interacció amb el món físic

Competència social i ciutadana

Competència d'autonomia,
iniciativa personal i emprenedoria

Competència comunicativa
lingüística i audiovisual

Competència matemàtica

Competència d'aprendre
a aprendre

Competència artística
i cultural

Competència digital

1

Ens movem

- Què fan aquestes nenes?
- Quines parts del cos mous quan balles?
- T'agrada ballar? I fer esport?

➔ **SABER FER**

Reconec ossos.

Les parts de la cara i del cos

1 Dibuixa la teva cara i relaciona.

■ ULLS ■

■ GUST

■ ORELLES ■

■ OLFACTE

■ NAS ■

■ VISTA

■ BOCA ■

■ OÏDA

► Quin sentit falta? On es troba?

2 Escriu el nom de les parts del cos.

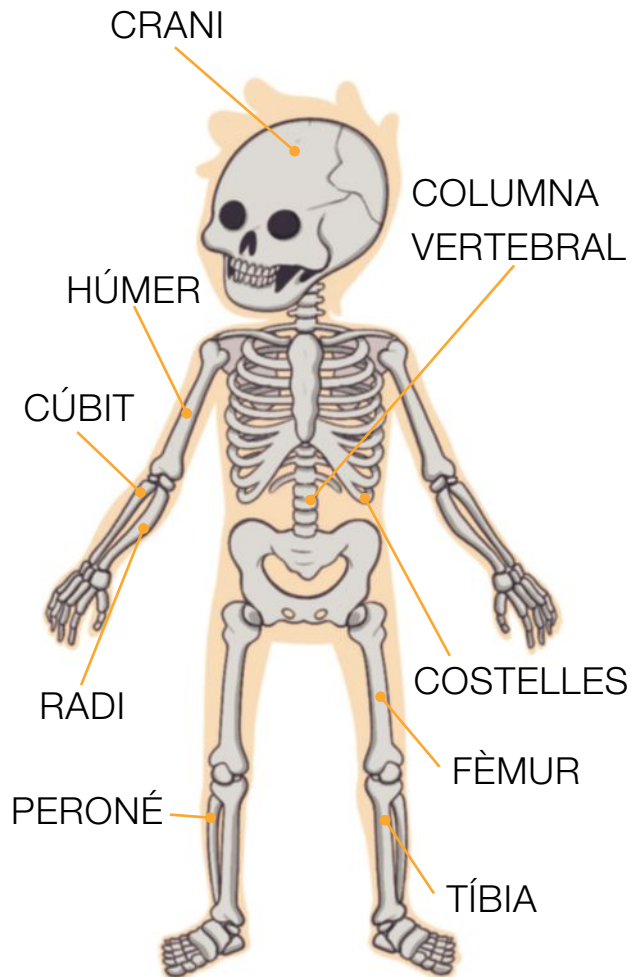
A la cara tenim ulls, nas, boca i orelles.
Les parts del cos són: el cap, el tronc i les extremitats.

L'esquelet

El conjunt dels **ossos** del cos forma l'**esquelet**.

 3 PARLA. Toca't el cap i la panxa. Quina diferència hi ha?

4 Observa el dibuix i completa.

CAP

TRONC

columna vertebral

EXTREMITATS

■ **BRAÇOS**

■ **CAMES**

5 Relaciona.

El crani

Els ossos dels braços i les cames

Les costelles

permeten el moviment.

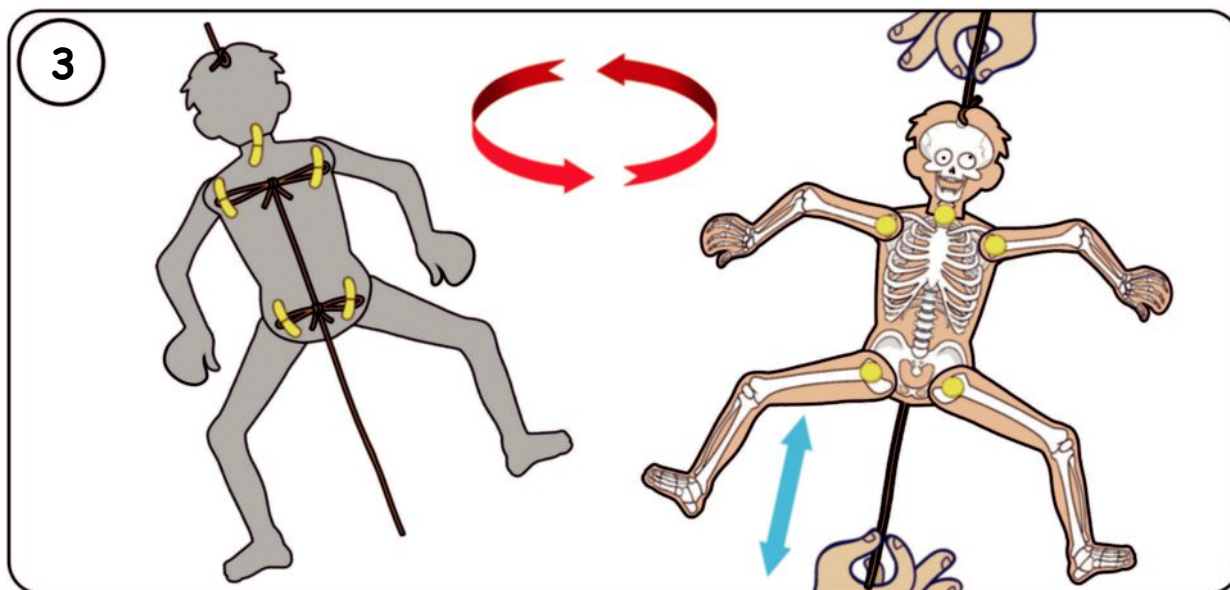
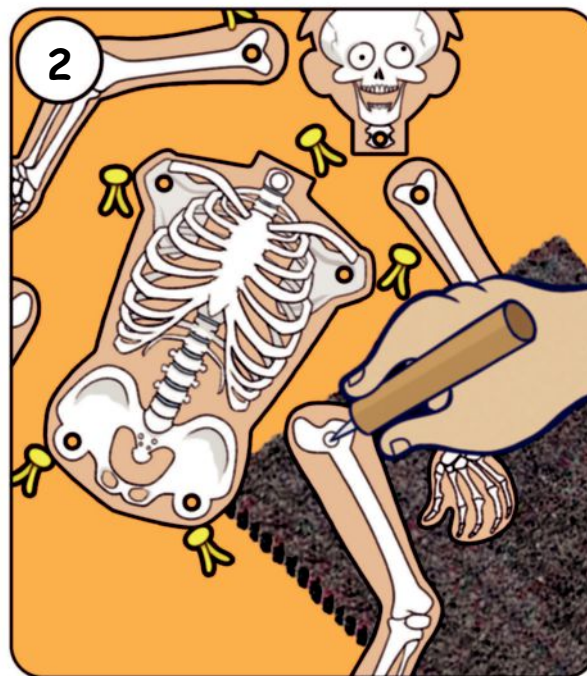
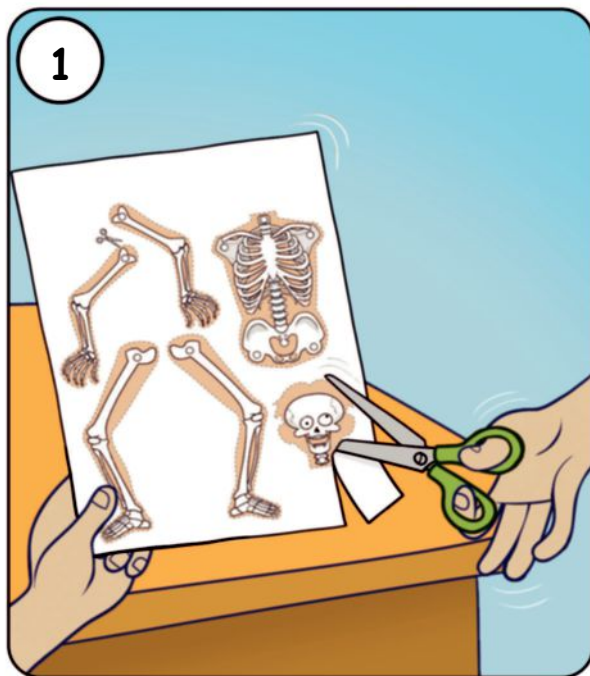
protegeix el cervell.

protegeixen el cor i els pulmons.

6 Munta un esquelet.

► **Necessites:** retallable 1, tisores, punxó, enquadernadors i fil.

► **Segueix els passos:**

Vegeu retallable 1.

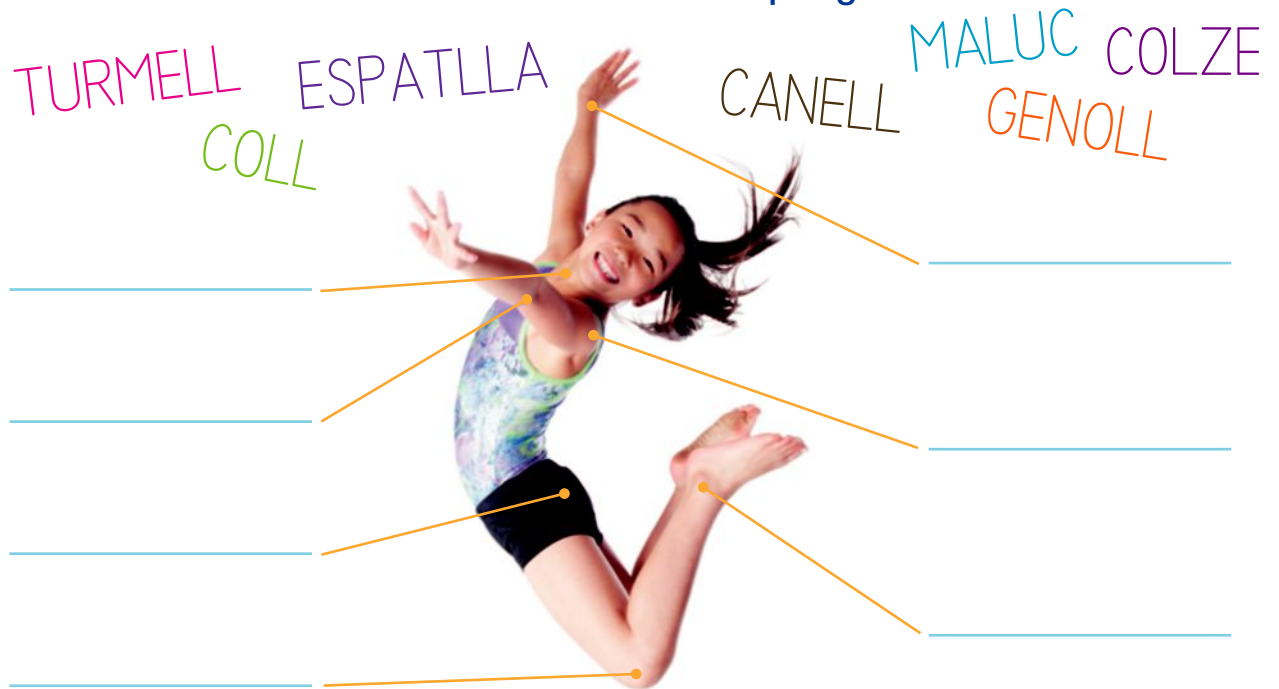
Els ossos són durs i rígids, ens aguanten el cos, permeten el moviment i ens protegeixen les parts delicades.

Les articulacions

1

Els ossos s'uneixen entre si per les **articulacions**.

7 Escriu el nom de cada articulació on correspongui.

8 Què fem amb les articulacions? Completa.

- Amb el coll girem el cap i el movem.
- Amb el colze _____.
- Amb el canell _____.
- Amb el maluc _____.
- Amb el genoll _____.
- Amb el turmell _____.

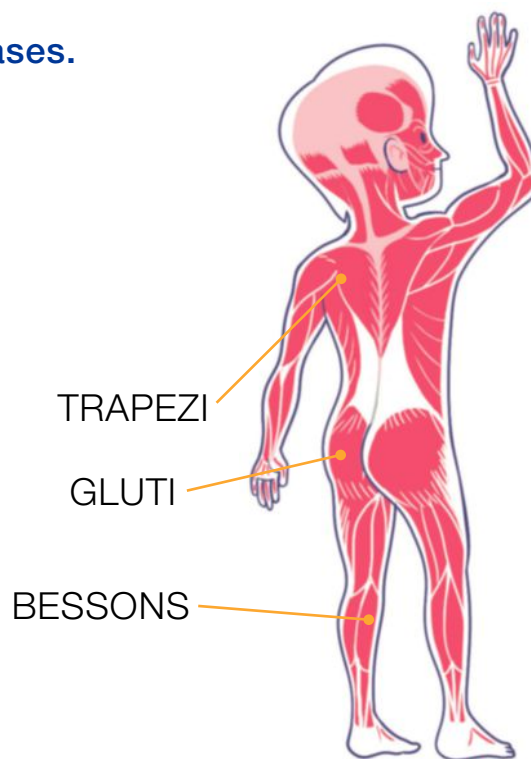
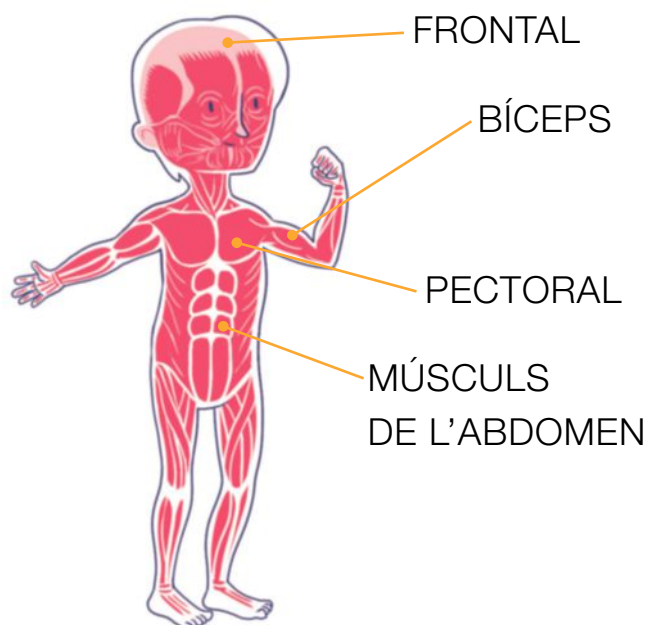
Les articulacions ens permeten doblegar el cos de moltes maneres.

Els músculs

Els **músculs** estan sota la pell i estan units als ossos de l'esquelet pels **tendons**.

 9 PARLA. Toca't el braç mentre el flexiones. Què notes?

10 Observa els músculs i completa les frases.

- El _____ és un múscul del front.
- El _____ és un múscul del braç.
- El _____ és un múscul del pit.
- Els _____ són músculs de la panxa.
- El _____ és un múscul de l'esquena.
- El _____ és un múscul del cul.
- Els _____ són músculs de la cama.

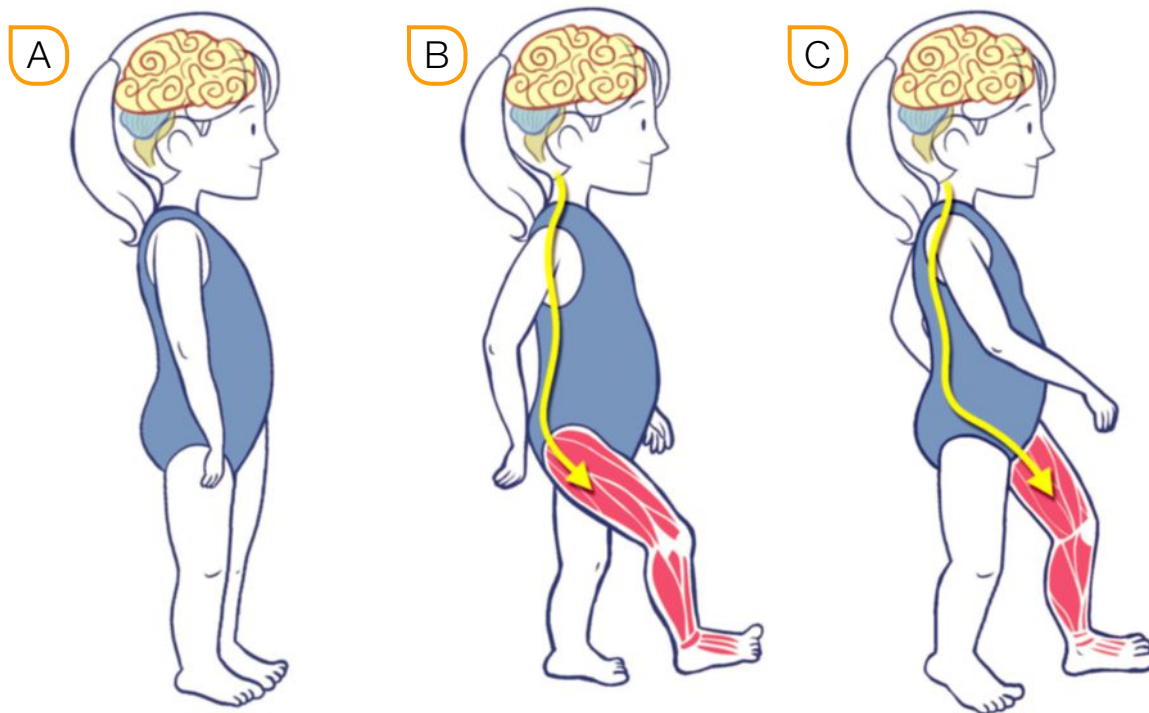
Els músculs són tous i elàstics, poden encongir-se i estirar-se per fer molts moviments.

Com ens movem

1

El **cervell** dona ordres als músculs perquè ens moguem.

11 Observa la nena caminant.

► Indica l'ordre.

- ☐ Els músculs de la cama dreta s'encongeixen, tiben dels ossos i aixequem la cama.
- ☐ El cervell mana caminar.
- ☐ Quan hem donat el pas, els músculs de la cama dreta es relaxen i els de la cama esquerra s'encongeixen perquè s'aixequi.

12 Escriu una acció que puguem fer amb...

- ... els músculs de la cara. _____
- ... els músculs dels braços. _____

Els moviments del nostre cos estan controlats pel cervell.

El cervell, els músculs i els ossos treballen junts perquè ens moguem.

Tenim cura del cos

 13 Què hem de fer per tenir cura del nostre cos? Escribeu.

14 Encercla les coses que fas servir per rentar-te.

15 Quantes hores has de dormir? Marca.

- ☐ 6 hores
- ☐ 10 hores
- ☐ 24 hores

 16 **EN GRUP.** Feu un mural amb fotografies dels esports que més us agraden. Escriviu el nom de cada esport.

Cal tenir cura del nostre cos. Hem d'estar nets, dormir unes 10 hores cada dia i fer una mica d'esport.

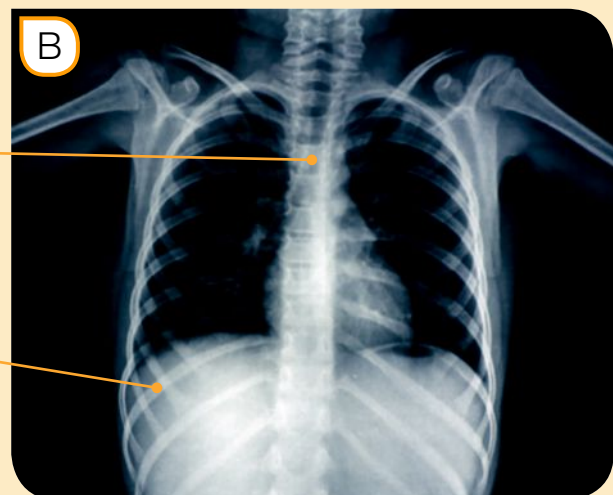
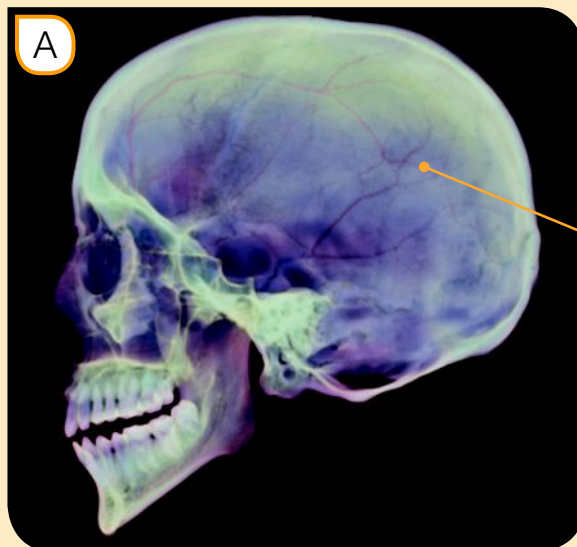

Reconec ossos

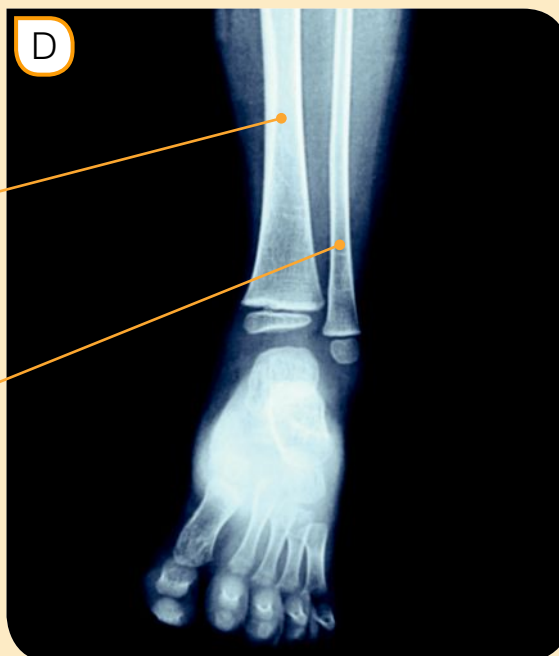
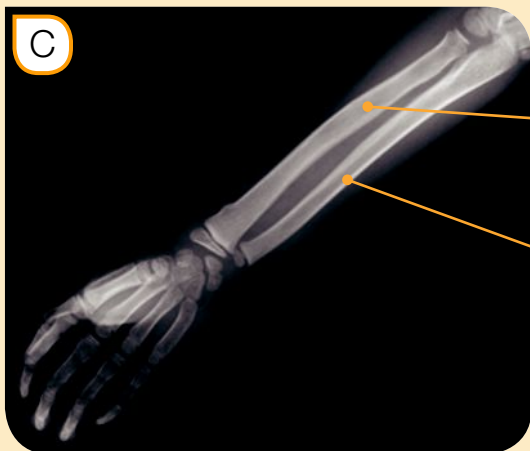
Les **radiografies** són una mena de fotografies que es fan per veure òrgans de l'interior del cos, com ara els ossos. Així, per exemple, si una persona cau i es fa mal, la radiografia permet veure si té algun os trencat.

17 Observa i escriu els noms dels ossos.

18 Quins ossos veus? Escriu-ne els noms.

► A quines parts del cos es troben?

19 **PARLA.** Què li ha passat a la nena?

► De quins ossos li hauran fet una radiografia? Encercla.

húmer	tíbia	fèmur
costelles	cúbit	radi

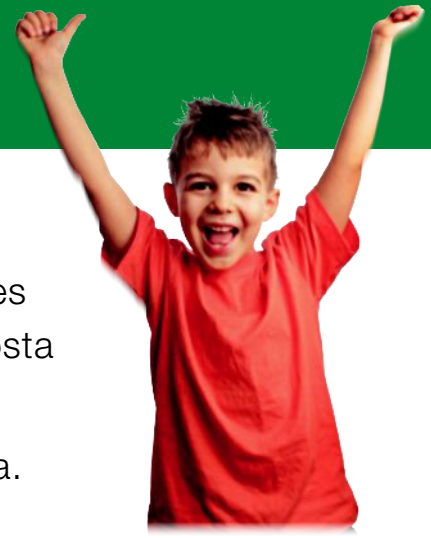
TEMPS DE LECTURA

L'esport

L'esport que practico és molt divertit. Entreno dues tardes a la setmana, dimarts i dijous. I quan s'acosta l'hora d'anar-hi ja en tinc moltes ganes!

Em poso els patins i començo a córrer per la pista. Em sembla que estic volant. Comença el partit!

20 Quin és l'esport que practica el nen de la lectura? Encercla'l.

21 **ESCRIU.** Li agrada l'esport que fa? Explica-ho.

22 **CLICA.** Mira i escolta el conte. Què t'ha semblat?

23 **VALORS.** Marca les raons més importants per fer un esport i explica-les.

☐ Ser famós quan sigui gran.

☐ El fa la majoria de la classe.

☐ Tenir bona salut.

☐ Fer nous amics.

☐ Estar més fort.

☐ Guanyar les competicions.

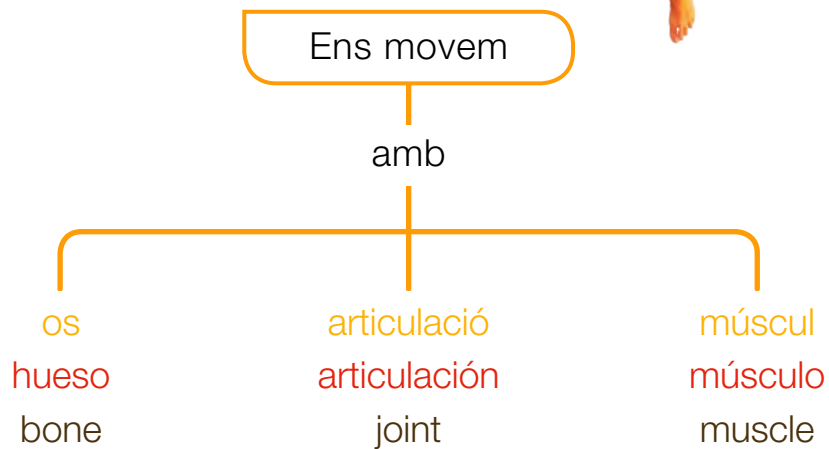

24 Llegeix.

Ens movem perquè tenim ossos i músculs. Els ossos estan units per articulacions.

25 Observa.

26 Escriu en els tres idiomes.

os

articulación

muscle

ACTIVITATS DE REPÀS

27 Relaciona.

húmer ■
 pectoral ■
 bíceps ■
 tíbia ■

■ crani
 ■ costelles
 ■ frontal
 ■ bessons

- Encercla els noms dels ossos.
- Escriu els noms en el lloc que correspongui.

	Cap	Tronc	Extremitats	
			Braços	Cames
Ossos	_____	_____	_____	_____
Músculs	_____	_____	_____	_____

28 Completa la frase amb aquestes paraules.

MOVIMENT

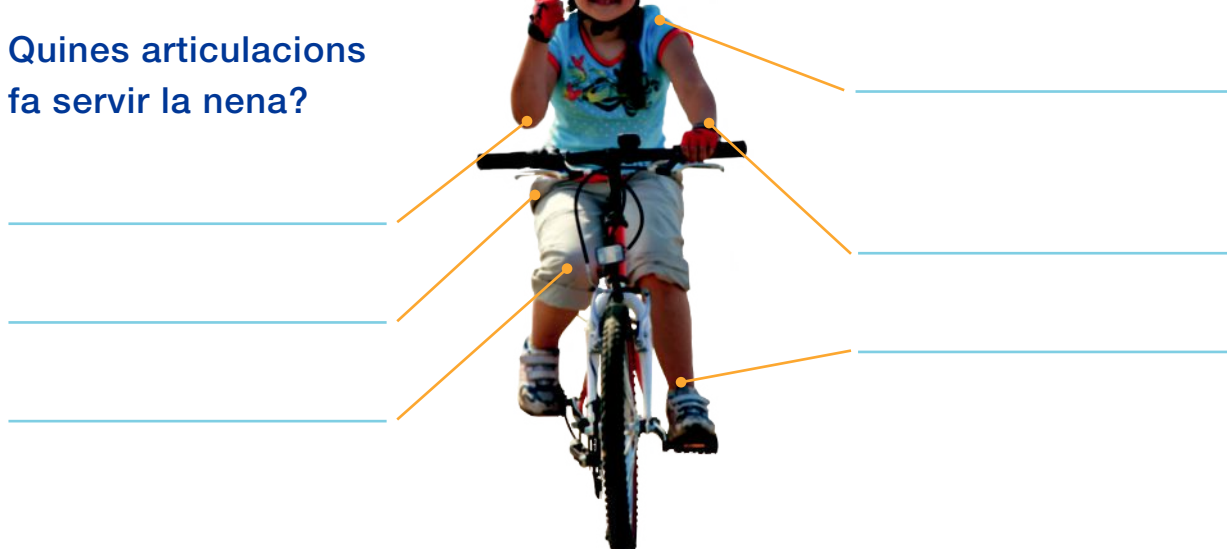
OSSOS

ELÀSTICS

PELL

Els músculs estan sota la _____, són _____,
 s'uneixen als _____ i permeten el _____.

29 Quines articulacions fa servir la nena?

Observa, ordena les frases i completa.

- ☐ El _____ mana tocar el cadell.
- ☐ Els músculs del braç es _____ i el braç baixa.
- ☐ Els _____ del braç s' _____, tiben dels ossos i fan que el braç es mogui.

31 **PENSA-HI. Dibuixa** 😊 o ☹️.

- Reconec ossos i músculs del meu cos. ●
- Compréc que el cervell, els músculs i els ossos treballen junts per fer els moviments del cos. ●
- Dormo unes deu hores per descansar i estar sa. ●